

DIREKT AKTION

Syndikalistisk ungdomstidning!

Nr. 2 2004 (#39) 20:-

Billy Bragg

Initiativ

Ung i arbetslivet

Yngst på snabbmats-restaurangen

Jag heter Sara, är 17 år och arbetar på en mindre hamburgerrestaurang i Stockholm med inriktning på finare och dyrare hamburgare. Jag började arbeta där genom en praktik, och senare fick jag fast anställning och har nu jobbat här i två och en halv månad. Det här är mitt första jobb och jag är yngst på arbetsplatsen.

Som nyanställd blev man dåligt behandlad. Ingen förklarade hur någonting gick till. Första dagen gav man mig bara arbetskläder och berättade i stora drag vad jag skulle göra. Instruktionerna var obefintliga, ingen sa någonting om anställningsavtal och arbetsuppgifterna var av den karaktären att de inte gick att klara av själv på ett bra sätt utan närmare instruktioner. Situationen i restaurangen var väldigt stressig och ingen svarade bra på frågor. En bidragande faktor var dessutom att de högljudda fläktarna i restaurangen gjorde att det var svårt att höra vad arbetskamraterna svarade på frågorna. Första dagarna var jag nära att börja gråta flera gånger.

Efter en vecka bad jag om ett anställningsavtal, vilket jag blev lovad "snart". I skrivande stund har jag visserligen fått ett, men det tog tid. Lönerna är påfallande låga. Kring 60:-/timmen och 15:- i OB-tillägg. Dessutom sköttes löneutbetalningen dåligt och det blev ofta fel med lönerna, något man får lösa själv genom att ha koll på när man jobbat, dubbelkolla allt och

klaga hos de ansvariga för löneavdelningen. Som för övrigt inte alls är utbildade för sitt jobb. Arbetstiderna är dåliga och antingen arbetar man endast tre timmar per dag, eller hela 9 timmar. Och då ofta ensam.

Den allmänna stämningen var att det är svårt att få jobb och att man ska vara glad att man alls fick jobba. Underförstått att man inte skulle klaga på dålig arbetsmiljö med andra ord. På restaurangen jobbar många unga, de flesta hade precis slutat gymnasiet och jag var som sagt yngst. Huvudsakligen var unga, blonda och smala tjejer anställda vid kassorna och killar i köket.

På arbetsplatsen finns två personalchefer, av vilken en inte är speciellt mycket på restaurangen och den andra, som jag borde ha mest kontakt med, inte kunde ett ord svenska. Vilket naturligtvis inte gjorde någonting enklare. Personalcheferna var trevliga, däremot dök det ibland upp högre chefer och var ofta direkt otrevliga. Speciellt när dom var stressade, och i princip skällde ut en ibland. Cheferna är också chefer för flera andra snabbmatsrestauranger, bland annat restauranger inom franchisingkedjor. Restaurangen jag jobbar på är dock ingen sådan, utan en fristående restaurang.

Vissa arbetar svart på restaurangen och det är mycket kontakter som gäller för att få jobb. Bland annat arbetar en två av chefernas lillebrorsor på restaurangen och beter sig som om dom också vore chefer. En av första dagarna förklarade en av dem för mig hur snabbt man skulle klara vissa saker för att inte vara "dålig". Restaurangen är dessutom dåligt bemannad, särskilt kvällar och söndagar då man arbetar själv. Det innebär att man inte har någon möjlighet äta eller gå på toaletten, eller för den delen att över huvudtaget ta rast.

För att säga något positivt var många av arbetskamraterna trevliga, och stämningen mellan de som är på restauranggolvet är bra. På ett sätt är det ett skitjobb med skitlön. Men många av de som jobbar här är duktiga och kan vad dom gör. Jag önskar att man kunde, eller kanske snarare våga, ställa mer krav och ha mer inflytande över besluten. Men någon sådan möjlighet fanns inte. Och naturligtvis existerade ingen facklig organisering.

Direkt Aktion tipsar

SAC Syndikalisterna har precis släppt en ny brochyr som heter ***NY PÅ JOBBET?*** och riktar sig till dig som är ny på arbetsmarknaden. Den handlar om vad facket är, om dina rättigheter och hur man engagerar sig fackligt i SAC. Mer kan man läsa på **www.ung.sac.se**

Direkt Aktion är Syndikalistiska Ungdomsförbundets tidning.

Direkt Aktion ges ut av Kulturföreningen Direkt Aktion.

Ansvarig utgivare
Olle Svensson.

I redaktionen:
Pål Ericsson
Mattias Jansson
Freija
Gita Nabavi
Maria Nilsson
Anna Nygård
Ulf Slotte
Olle Svensson.

Layout:
Desmond Marx

ISSN: 1403-381X

Direkt Aktion, Box 6507, 113 83 Stockholm. Telefon: 08-673 11 15.

www.suf.cc/da

direktaktion@suf.cc

Att prenumerera kostar 80 kr för 5 nummer, stödprenumeration 150 kr. Sätt in på Kulturföreningen Direkt Aktions pg 64 99 67-7.

SOMMARGÅTA:
Vad är det som är litet, grönt och billigt?

- **Vad gör du? Han är snygg. Varför du vill döda honom?**
- Han är en jävla nazist.
- Åh! Har du en kniv, eller nycklar?

Blodigt allvar över ett klistermärke. Det är inte så mycket annat man kan göra mot ett gäng skinnskallar en sen kväll på tunnelbanan. Sopa igen spåren efter dem när de har gått av bara.

Det är förjävligt att behöva vara rädd. Oavsett om det är för nazister, våldtäktsmän, poliser eller mardrömmarna när man har somnat. Tidningarna gör sitt till. Skrämmer upp folk när de ägnar uppslag åt spektakulära överfall och kommer med praktiska instruktioner till just Dig. Så undviker Du att bli våldtagen på väg hem!

Att försäkra sig mot övergrepp och olyckor är omöjligt. De goda råden uppmanar de rädda att ändra sitt beteende och de som vägrar får i praktiken skylla sig själva. Får man spö av polisen på en demonstration får man skylla sig själv som gick dit. " Du visste ju att det skulle kunna bli bråk."

En liten tröst är att vi inte är ensamma. Vi som är rädda ibland alltså. Och inte vi som vägrar låta rädslan och hoten styra vår vardag heller. Att ge upp existerar inte i vår värld, inte när den ser ut som den gör. Ingenting är omöjligt trots att det känns så ibland.

/red

Första maj i Stockholm. En grupp glada anarkister hängde ner en banderoll över (s) demonstrationståg på Kungsgatan med texten "*Avskaffa förmögenhetsskatten - låt arbetarna betala. /Socialdemokraterna och Svenskt näringsliv*" samt släppte ner flygblad.

Sommarsvar: Gustav Piggelin!

GRIPEN, HÄKTAD OCH MISSTÄNKT
Sid. 7-8
Skildring av polisens agerande kring demonstrationerna mot Israel-festivalen 21/3 2004

POLISENS PLANTSKOLA
Sid 12-13
Polisgynasium - finns det? Reportage från Bernadottegymnasiet i Stockholm.

BILLY BRAGG
Sid 20-23
Mattias Jansson intervjuar en av sina idoler. Och inte vem som helst!

DET HAR JU ALLTID VARIT SÅ!
Sid 28-31
Peder Holmgaard gräver ner särartsfeminismen.

Björn Björkqvist, Nationalsocialistisk Fronts sedan mitten av förra året **avhoppade propagandachef**, kunde inte hålla sig borta från sina gamla partivänner i mer än ett halvår. NSF kunde helt enkelt inte uppbringa någon annan föredragshållare som har den nödvändiga kompetensen för att tala om judisk massmediadominans, så Björkqvist fick rycka in. NSF har fortfarande heller inte lyckats hitta någon ersättare till Björkqvists post. Verkar det inte lite kört att införa "den nordiska ledar- och ansvarsprincipen" i Sverige när man varken kan fylla sin partistyrelse eller ens hitta föredragshållare?

Sedan en tid tillbaka har polisen använt en ny sorts ammunition, den så kallade **Speer Gold Dot** vilken fläks upp när den träffar ett mål. Kulan användes förr vid jakt, men förbjöds, och är även förbjuden i krigstid eftersom den är inhuman. Det främsta skälet till ammunitionsbytet var för att människor runt omkring målet inte skall ta skada, även om något sådant aldrig inträffat i Sverige. Ett ytterligare vapen polisen nyligen har beväpnats med är pepparspray, vilket inte skadar ögonen men gör så att det svider en bra stund så att man inte kan göra motstånd (särskilt praktiskt mot jobbiga demonstranter kanske?). Polisen kommer i år även att testa två andra vapen, den s.k. distansbatongen, som skjuter ut kuddar med hagel, och elpistolen. Det blir väl spännande att se?

Vad vill Syndikalistiska Ungdomsförbundet?

SUF är inte ett politiskt ungdomsförbund bland alla andra. Vi vill inte ha makten, vi tycker inte heller att det är fel makthavare som styr. Vi vill inte ha några makthavare överhuvudtaget.

Vi vill ha ett samhälle där alla har makten över sina egna liv och över det gemensamma samhället. Vi bedriver vår kamp på skolor, gator, bostadsområden och arbetsplatser.

Alla människor är lika mycket värda. Det är därför vi jobbar mot patriarkatet och sexismen, och mot rasismen och fascismen. Kapitalismen tjänar på att splittra arbetarklassen och få oss att strida inbördes. Därför understöds rasismen och sexismen på olika sätt av borgarklassen.

Kapitalismen är det ekonomiska system som gör de rika rikare, och de fattiga ännu fattigare. Det finns vissa, borgarklassen, som tjänar pengar och får makt bara genom att äga arbetsplatserna, bankerna och bostäderna. De lever på räntor, hyror och överskottet från det vi, arbetarklassen, producerar.

Istället för detta orättvisa och i längden ohållbara system vill syndikalismen skapa ett frihetligt socialistiskt samhälle utan klassklyftor och orättvisor.

Kapitalismen är ett djupt odemokratiskt system. Det påstås att staten består av folket, och att folket, genom att rösta vart fjärde år, skulle styra staten. Det är inte sant. Det är pengar som styr staten och samhället, liksom pengar styr resten av våra liv. Staten är inte vår, utan kapitalets.

Syndikalismen kräver kompromisslöst varje människas rätt till frihet.

Kampen för frihet och rättvisa är klasskampen. De som äger arbetsplatserna, borgarna, vill fortsätta leva och frodas under vårt slit. Men vi kämpar för vår frihet och därför arbetar vi bland annat fackligt, där konflikten är tydlig - arbetare mot arbetsköpare.

Vår kampmetod kallas direkt aktion, och betyder handling utan ombud. Besluten tas av dem som berörs, och kampen måste föras av vanliga människor här och nu.

Pressmeddelande:
Piratfesten på första maj i Stockholm

Vi som står bakom arrangerandet av gatufesten på Karlaplan tar inte avstånd från våldet, vi tar avstånd från medias ständiga våldsfixering. Vår fest var lyckad och lugn, trots polisens förföljelse av festdeltagarna. Trots att polisman 1410A och polisman 1024A slet ut sladdar ur ljudutrustningen och saboterade anläggningen. Det var intressant att se hur de olika polisenheterna motarbetade varandra. Polisens psykotaktiska enhet insåg efter sabotaget att utan ljud blir det bus.

I desperation försökte de ordna en egen anläggning men vi fick igång vårt ljud och festen var ett faktum. Kanske är pt-enheten sugna på att arrangera egna gatufester? Det kanske kan vara en bra ide att byta yrke först i sådana fall...

Svenska Akademien spelade och festdeltagarna festade loss rejält, följt av grymma drum'nbass DJ:s. Stämningen var god trots de tidigare trakasserierna från tafsande poliser.

Vi valde Karlaplan som mål för vår fest eftersom Karlaplan tillhör alla. Inte den klick elitistiska borgare som normalt ockuperar Karlaplan (utan polisiära åtgärder). De få små våldsyttringar som uppstod var framprovocerade av poliser, nazister och huliganer som utan klassanalys drog skam över våra fina fotbollsklubbar.

Vi tycker att det är tragiskt att borgerlig media vägrar se skadegörelsen ur ett klassanalytiskt perspektiv. Att man omöjligen kan förstå arbetarklassens frustration över den gigantiska klyfta som finns mellan Östermalm och de så kallade problemförorterna som vi har vuxit upp i . Vi trivs och är lyckliga där vi bor, men vi skulle gärna ha fina parker, fontäner och kommunalt underhåll på samma nivå som Karlaplan.

Vi är inte Reclaim the City, vi är inte Reclaim The Streets. Vi är en grupp människor, anarkister och frihetliga socialister, som insåg att det enda sättet för oss att ta tillbaka Karlaplan till folket var genom lite gammalt hederligt pirateri!!

1:a Maj

Världen över demonstrerade arbetarna på första maj i år igen som så många gånger förr. Men vad är det vi högtidlighåller egentligen och varför just det datumet?

Den första maj år 1886 gick uppåt 400.000 arbetare i Chicago i USA ut i en gemensam strejk för kravet på åtta timmars arbetsdag. Två dagar senare hölls ett massmöte där 6.000 fackanslutna hade samlats. Medan anarkisten August Spies talade om vikten av att stå enade i kampen började strejkbrytare lämna den närliggande McCormick-fabriken. Mötesdeltagarna tågade ner för gatan och tvingade dem tillbaka in i fabriken varvid c:a 200 poliser brutalt attackerade mötesdeltagarna med revolvrar och batonger. Ett flertal personer dödades.

I en protest mot övervåldet anordnades det den fjärde maj ett massmöte på ett regnigt Haymarket Square. Där höll, under massiv polisbevakning, förutom Spies flera andra anarkister tal. Strax innan mötet ska avslutas beordrar polischefen Ward att mötet omedelbart ska upplösas. När Ward möts av kommentaren att "det här är ett lagligt möte" kastar sig de runt 180 poliserna över de c:a 200 kvarvarande mötesdeltagarna. En bomb kastas in bland poliserna varvid en polisman dör omedelbert och sex avlider senare av sina skador.

Det utfärdades arresteringsordrar på samtliga talare vid mötet och en rad andra anarkister. En hätsk hatkampanj inleddes av pressen som ropade efter fångarnas blod. När det sedan är dags för rättegång står det klart redan från början att de åtta anarkister som står inför rätta är där just på grund av sin politiska övertygelse. Det framgår tydligt av åklagaren Grinells inledningsanförande:

"Anarkismen är inför rätta. De här mānnnen har valts ut, av 'the Grand Jury', och åtalats därför att de är ledare. De är inte mer skyldiga än de tusentals som följer dem. Ärade jurymedlemmar, döm de här männen. Låt domen bli ett exempel. Häng dem och ni räddar våra institutioner, vårt samhälle."

Den 19 augusti dömdes sju av de anklagade till döden och en till 15 års straffarbete. Efter enorma frisläppningskampanjer omvandlades två av straffen till livstids fängelse. 600.000 arbetare kom till de avrättades begravning.

Den 26 juni 1893 frigavs de tre som dömts till fängelse. Detta eftersom guvernören Altgeld konstaterat att de blivit oskyldigt dömda – de hade dömts enbart på grund av sin politiska tillhörighet.

1889 utnämde Andra Internationalen första maj till internationell demonstrationsdag för att hedra minnet av de fem justitiemördade anarkisterna och för att driva kravet på åtta timmars arbetsdag. Än idag är det viktigt att vi högtidighåller deras minne och vägrar acceptera att stat och kapital begränsar våra liv. Kampen fortsätter!

Peder Holmgaard

Gripen, häktad och misstänkt

- Skildring av händelserna kring Nalen den 21 mars 2004

Den 21 mars anordnades på Nalen i Stockholm en demonstration med anledning av sionisternas planerade festival. Syftet med tillställningen är att utöka Israels imperium och dess makt över det förtryckta palestinska folket genom att samla in kapital under festivalen. Pengarna finansierar resor till några av de mest exponerade israeliska bosättningarna på palestinsk mark för Sverigebosatta judar.

Under demonstrationen mötte vi, på identiska smågator, polisavspärrningar med kravallstängsel fler gånger än jag kan minnas. En av gångerna så revs stängslet ner, men majoriteten av demonstranterna var förvirrat passiva. Vi kunde ha sprungit utav bara helvete till Nalen och gjort det vi var där för; (för)störa festivalen och skrämma Nalen så att de inte vågade ha hand om festivalen igen. Men det gjorde vi inte. Demonstrationen kändes smått oorganiserad, med all rätt, och hotade av polisen råkade gruppen dela upp sig. Jag vill även tillägga att de tillhyggen och glasflaskor som kastades inte var medtagna eller att det var planerade attacker, de hittades ett tiotal meter från blockeringarna. Någon syra såg i alla fall inte jag och mina kamrater till, så polisen överdriver återigen det övergripande hotet mot deras säkerhet för att slå på små aktivister.

Gruppen möttes åter efter att ha vandrat i city ett par timmar och då vi kom till korsningen Sveavägen/Kungsgatan ockuperade vi den. Det var en illustration av palestiniernas vardag, vilket många i bilarna hade svårt att förstå. Ockupationen var jävligt lyckad, men fick inte den mediala uppmärksamhet som vi tyckte var lämplig. Istället för att visa de hundratals människornas protest visades en ensam aktivist som krossade en israelisk turistbyrås fönster. Varför? Jo, för att vända läsarna/opinionen emot oss. De tycker att ungdomarna som ger sig på äganderätten har gått för långt! Tidningarna vänder fokus från det som är relevant, nämligen protesterna i sin helhet och det var inte mycket glas på våra vägar. Efter någon timme av oordning, vi hade då slutat ockupera, försökte en dryg femtedel av ockupanterna att ta sig tillbaka till Nalen. Vi gick rakt in i polisens fälla. Under ockupationen såg vi inte till polisen, det var en medveten strategi från deras sida att ha hela styrkan vid ungefär samma plats så att de skulle kunna fånga in oss.

Så kom vi till en blockerad bakgata, vägen till Nalen, och efter att ha stått ett antal meter ifrån stängslet såg många att en eller flera pikébussar, möjligtvis även hästar, blockerade utgången innan vi hann springa ut ur den. Panik utbröt och vi försökte ta oss ut på den andra gatan, väldigt nära stängslet. Då passade polisen på att med höjda batonger springa in i folkmassan och slå omkring

sig. Polisen hade nu hunnit blockera den andra gatan också så vi var fast. Jag trodde att det var en sånhära mardröm. Mina förskräckta ben försökte springa för det var faktiskt på riktigt. En kille bredvid mig blev nerslagen, min kamrat som inte hann förstå vad som hände innan det var försent fick ett batongslag i ryggen och kastade sig instinktivt mot betongväggen och kröp ihop. Hon och flera andra blev tillrytna att lägga sig ner på marken och där fick de ligga. Mitt nästa minne är att jag står bredvid mina två kvarvarande kamrater. Vi höjde liksom alla andra händerna över huvudet så att vi inte skulle få stryk. Vi blev inmotade bakom en container av två-tre uppeggade poliser som gjorde att vi nästan ramlade över dem som redan satt ner. Sedan fick vi komma tillbaka framför containern och blev tvingade att återigen sätta oss på den blöta, leriga asfalten. Därefter fick även de som blivit nertvingade liggande på marken sätta sig vid oss, men inte var de ville. Det fick ingen, så flera vänner kom ifrån varandra. I början av nertvingandet, hördes en röst som myndigt deklarerade att samtliga på platsen var misstänkta för våldsamt upplopp och skulle föras i bussar till häktet, ett unisont "va?!" vibrerade då i luften. Detta var nog ingen beredd på, men de ska ju ta tuffare tag nu med oss ligister.

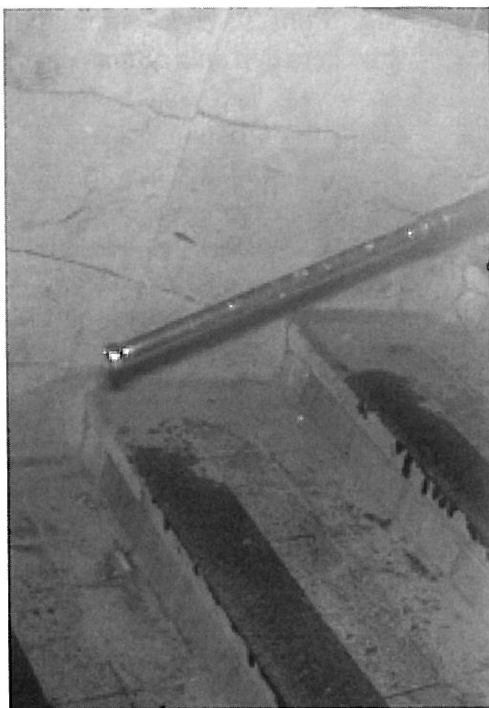
Efter nästan två timmar av regn, obesvarade frågor och huttrande pekades en och en ut för visitering och bortförning till bussen och häktet. Då jag efter en otroligt lång stund pekades ut blev jag hårdhänt bortförd i armarna av två poliser. Den första frågan jag fick av en inskränkt, dumdryg och arrogant polis var om jag bar kniv eller kanyl (injektionspruta) på mig. Det

gjorde jag verkligen inte men hon var inställd på att jag knarkade så när hon hittade min sked i väskan, som jag ätit risifrutti med, anklagade hon mig för att vara heroinist. Sedan under cirka fem minuter talade hon nedlåtande till mig och undrade fräsigt om jag tyckte att vi har gjort någonting för världsfreden. Jag har sedan hört flera historier på samma tema där polisen hetsigt antydde att vi omfamnar våldet, samtidigt som vi påstår oss värna om fred. Inne i bussen blev alla filmade väldigt långsamt och länge. Uppifrån och ner. Nerifrån och upp. Uppnerneruppuppnerneru pp. Och glöm inte att kolla in i kameran. "IN I KAMERAN sa jag, roligare än så här blir det inte höhöhöhö", domderade en konstapel förnöjsamt åt en liten tjej. Sedan pekade de ut var vi skulle sitta, de tycker om att peka. En smått uppsluppen stämning följde med från gatan, det kändes bättre att försöka hålla humöret uppe, och alla var ytterst kissnödiga. Demonstrationen hade då börjat för omkring sex timmar sedan, klart att alla var sprickfärdiga.

De förde bort oss i fyra bussar, de två jag har koll på åkte till Nacka, Södertälje, Handen och Norrmalmstorg. Jag hade tur att få den kortaste sträckan; till Mariatorgets polisstation. Polisen informerade inte oss om något, ovissa svar var de enda vi fick, så vart de andra tog vägen vet jag därför inte. Då vi äntligen kom till Mariatorget, fick vi återigen vänta länge. Till slut blev jag på nytt (det är så kul!- nej)

hårdhänt bortförd i ena armen av en stum gammal gubbe som förde in mig i ett garage, sedan ett till och till sist in på stationen. Där blev jag än en gång visiterad och tillfrågad om namn och personnummer, jag skulle nämligen in i misstänktregistret. Det skulle vi alla, men det fick jag lista ut själv. "Ta av dig skorna, ta på dig skorna, har du någon livrem?, Ta av dig alla tröjor utom en och din bh ska av", sa polisen älskvärt (inte). Jag fick inte heller ta av mig den själv, som om jag skulle springa iväg med behån och strypa mig på direkten på nåt sätt. Jag fick gå på toa och tömde min fullproppade blåsa på den mest ogästvänliga toalett jag någonsin varit på. Spolade gjorde polisen utanför för "du är faktiskt inte hemma"! Nähä, åh tack för upplysningen snälla tant polis. Sedan fördes jag till en cell genom sterila, ödsliga, faktiskt gula korridorer (de har väl försökt liva upp dem lite) och blev insatt som det heter. Pang! Dörren låstes bakom mig och jag var ensam i ett starkt belyst, kalt och kyligt "rum", med ljummet vatten som sprutade ut på golvet när jag tryckte på knappen på väggen. På väggarna fanns såväl kristna som satanistiska teckningar och kärleksförklaringar ritade. Jag började längta efter en penna och undrar hur de hade smugglat dit en, för jag fick inte ha med mig någonting utom mina kläder. På den obekväma, kalla britsen utan kuddar och täcke blev jag klarare med hur fångar blir störda.

Jag hörde lite då och då fylleskrik och gråt och någon som förgäves sparkade på sin dörr, annars var jag ensam med mitt huvud, tills jag hörde att dörren öppnades och in kom min kamrat! En verklig lättnad, vi skämtade så friskt vi orkade och kunde göra då man sitter bakom lås och bom. Vi reflekterade över hur polisen hade tagit våra kläder och behåar för att vi inte på något oförklarligt sätt skulle strypa oss, vi frös då, och ändå hade vi en stor spegel i cellen som vi kunde skära upp handlederna med. Vi satt trötta tillsammans ett par timmar, under denna period kom en polis förbi lite då och då och spolade den toalett som var låst i vår cell. Det skulle göras och jag skulle sluta fråga frågor tyckte konstapeln. "Men om hur länge ska vi förhöras?" undrade jag, "Om två till fyra timmar" svarade han kort.

Polisen belönades

Efter att polisen fångat in oss demonstranter och vi satt och huttrade av köld och fukt kände polisen att de verkligen hade gjort en insats för samhället då de gripit dessa Sverigeomstörtande gangstrar. En av poliserna stod nämligen och poserade framför en kamera. Han fotades, då han spände stolt musklerna, och såg ut som en seriefigur med steroider. De enda åskådarna till infångandet och "kravallerna" på Johannesgatan, var de bakom lägenhetsfönstren runtomkring. Bakom ett av dessa såg en gammal dam gripandet och kanske hur polisen hjältemodigt slagit de fredskrävande ungdomar på plats i ryggen (för att de sprang därifrån). Hon tyckte tydligen att poliserna var värda att prisas, för vad gör kärringen om inte ger snutarna rosor! Hon gav misshandlarna rosor då vi tvingades sitta på asfalten hur länge som helst (min blåsa har fortfarande inte hämtat sig). Det måste ha varit en härlig syn för, vi kallar henne Berit, att ha framför sig då hon lade sig för att sussa på kvällen, med vetskapen att så många odågor har fått/ska få vad de med rätta förtjänar. God natt Berit. Polisen kan nu verkligen känna sig stolta. Grattis.

Vi blev under hela händelseförloppet behandlade som tredje sortens medborgare, knappt som människor. De föraktar oss och sätter sig själva på en överlägsen piedestal. Vi är deras rivaler, som inte är värda ett piss.

Till slut fördes jag till förhör, och min kamrat lämnades ensam kvar, där hon fick sitta själv i ett par timmar. När jag fördes ut var klockan ett, två på natten. Förhörsledaren gick som de övriga poliserna ett par meter framför vi kanske smittar med huligansjukan annars. Min mamma väntade i förhörsrummet annars hade den otrevliga polisen varit ännu obehagligare. Jag ombads berätta om min roll och syn under och på kvällen. Historien blev halvdan när han läste upp den, han skrev till exempel aldrig upp att poliserna slogs onödigt mycket. Men det var ju ingen överraskning. Efter en missnöjd timme släpptes jag äntligen efter att ha blivit tillfrågad om jag ville ha en offentlig försvarare eller om vi skulle fixa en egen. Jag är fortfarande misstänkt för våldsamt upplopp efter att ha demonstrerat för fred, beskedet om jag ska bli frikänd eller åtalad kommer om ett par månader. Det känns lite oroligt då jag ryktesvägen har hört att andra redan blivit frikända, de kan väl ändå inte döma mig bara för att jag var maskerad. Eller?

Men jag har haft tur i jämförelse med den kamrat som blev slagen i ryggen. De behandlade henne ännu sämre; hon fick inte gå på toa med stängd dörr, den stod istället vidöppen med en manlig polis bakom den. Detta är ett till exempel på onödigheter, det är blott jävelskap som ska förnedra demonstranter och skrämma dem till tystnad. För till häktet ska vi inte vilja komma igen. Hennes cellkamrat sov sig igenom hela cellvistelsen så hon fick inte något stöd därifrån. I förhörsrummet var det i princip en mur emellan henne och polisen, för mig var det så att vi satt på var sin sida av bordet även om jag satt några huvuden lägre ner. En mur av glas, datorer och en polis som inte hade något med henne och göra. Det första han gjorde var att med auktoritativ röst meddela att hon är misstänkt för våldsamt upplopp. Han körde med skrämseltaktik och sa att hon riskerade två år i fängelse bara genom att ha befunnit sig på platsen. Dessutom förvrängde han allt hon sa i betydligt större utsträckning än de gjorde mot mig. När hon påpekade det blev det värre och nu är hennes förhörsprotokoll en halvsann skildring. Min cellkamrat som blev förhörd vid femtiden kommer knappt ihåg vad hon eller polisen sade, vilket är lämpligt för åklagaren då de kan snacka dubbelt så mycket skit sen om det kommer upp i rätten. Det var ingen som helst rättssäkerhet vid något av förhören som jag känner till. Jag fick inte ens se min redogörelse, en bandspelare vore ju lämpligt då polisen annars kan hitta på att jag/vi har sagt det och det. Polisen kan i efterhand och under förhöret ändra så att det blir till deras kollegors fördel. Med deras budget på 14 miljarder varje år är kostnaden för band och bandspelare inte stor.

Under hela händelseförloppet kändes det för oss alla overkligt, ändock relativt lugnt för de flesta däribland mig. Men efteråt känns det som fetaste baksmälla som inte kan botas av något piller. Särskilt efter att ha fått höra flera historier om snutjävlarna, de bröt till exempel en kamrats revben och spräckte ett annat.

Men de ska inte få skrämma oss till tystnad. Kampen och solidariteten fortsätter.

”En Huligan”

På studiebesök i polishögskolans plantskola

Vi visste ju att det fanns många olika skolor att välja bland, men på redaktionen fasade vi över tanken på en uniformsyrkesinriktad gymnasieutbildning. Men då den ju faktiskt existerar tyckte vi att Stockholms Bernadottegymnasium skulle föräras med ett besök. Här följer en redovisning av vad vi såg och upplevde under dagen. Så, ja…

…en solig torsdagsmorgon i mars träffar två morgonpigga reportrar från Direkt Aktion en bekant (vi är hänsynsfulla och har censurerat hans identitet) som går första året på skolan för att göra ett reportage om Bernadottegymnasiet för uniformsyrken (jo, det finns faktiskt). Under promenaden på väg dit frågar vi ut den unge mannen som entusiastiskt berättar om sin skola.

Den ligger i centrala Stockholm och ser ut som vilken kontorslokal som helst. Vi går in genom de automatiska glasdörrarna, in i hissen och åker upp till den våning där gymnasiet i fråga har sina lokaler.

Det första man ser när man kommer in är kapprummet, där söta hängare och skohyllor som för tankarna tillbaka till dagis sitter uppsatta, och vi tar av oss skor och jackor innan vi guidas vidare in i byggnaden. På sidan om hallen sitter ett inramat foto på Kung Carl Gustav och Drottning Silvia, men det bör man ju nästan förvänta sig då skolan heter som den gör. Eleverna och lärarna i skolan är alla trevliga och vi blir vänligt bemötta och flera elever kommer fram och fyller i det vår "guide" både har och inte hunnit berätta ännu, och samtliga verkar mycket förtjusta i sin skola.

När vi är inne i samhällskunskapsrummet ligger det några pennor kvar på katedern och det påpekas att "i vilken annan skola som helst så skulle de ju bli snodda direkt". En annan sak vi lägger märke till är att de flesta skåpen är utan lås, vilket även det visar på den tillit som påstås råda mellan eleverna. En av de som berättar mest överger oss dock så småningom för att gå och spela ett parti schack med en lärare (vilka enligt utsago är mer som "kompisar").

Bernadottegymnasiet föddes ur "integrationsprojektet Operation Gränsland" som syftade till att göra goda samhällsmedborgare av Stockholms naziskins. Tanken var att fånga upp dessa "stackars problembarn" som hade hamnat snett och med militärisk disciplin göra folk av dem för att därefter rekrytera dem till försvaret.

Idag går 100 elever på skolan som ligger i centrala Stockholm men även har systerskolor i såväl Malmö som Göteborg. Överallt i informationsmaterialet om skolan poängteras vikten av att kvotera in invandrare och tjejer och polishögskolan driver parallellt i skrivande stund sin "vi söker framför allt dig som är tjej och har annan etnisk bakgrund än svensk" -kampanj. Vi vet ju alla hur det går med den saken. Snutarna är machomän. Nassar, sexister och annat pack är de som smälter in bäst i kåren. Kårandan på Stockholms Bernadottegymnasium är slående och väggarna pryds av planscher med specialarbeten om väktare och fototavlor från skolans årliga överlevnadsvecka på militärbasen Korsö.

Det hymlas inte med att skolan förhoppningsvis kommer kunna fungera som rekryteringsbas till de uniformsyrken som är Bernadottegymnasiets "partners": Nämligen försvarsmakten, polisen, kustbevakningen, räddningstjänsten och tullverket. Eleverna berättar stolt om de höga poster som

rektorn och vissa lärare har som yrkesmilitärer och vi biter oss i tungan för att inte bli utslängda innan vi har tittat färdigt.

Efter att vi guidats runt hela skolan sätter vi oss ned vid ett bord för att fråga ut en elev som planerar att bli polis mera ingående. Han berättar att han velat bli polis ända sedan han var liten, och att det då var främst för att han alltid varit fascinerad av skjutvapen som han drogs till yrket. Men när vi frågar vilken inriktning han vill söka in sig på blir svaret 'narkotikaspanare', för att få bort de "illegala drogerna" från gatan. När han började skolan tyckte han först att stämningen var lite otrevlig och att alla verkade behöva hävda sig hela tiden, skröt och verkade ganska osäkra, men känner nu inte alls likadant. Och även om det förekommer motsättningar mellan eleverna så står man ändå bakom varandra till 100%. "Vi är som en enda stor familj" sades det, men man förnekar ändå att det skulle råda någon "kåranda" på skolan.

När samtalet kommer in på dagens poliskår och frågan om vad han tycker om polisens nya vapen ställs, är han mycket positiv till detta. Även om han inte har någon åsikt om den nya expanderande kulan som polisen nyligen börjat använda. Och om demonstrationerna i Göteborg under EU-toppmötet 2001 säger han att polisen borde ha haft fler rättigheter; "alltså inte slå ner folk bara men på sätt och vis slå ner folk är ju bra". En annan kommentar vi fastnade för var "Om personen har vapen och sådär är det ju rätt att skjuta personen i nack....jag menar knäna."

Polisens våldsmonopol är inte någonting som ifrågasätts, inte heller frågade någon alls på hela skolan vilken tidning vi skrev för eller varför vi skulle göra ett reportage.
Vilket antagligen var ganska tur. De frågade visserligen varifrån vi kom men tycktes nöja sig med svar som att vi inte gick i skolan respektive gick i den och den skolan.

Sammanfattningsvis kan vi väl konstatera att det finns läskigare kommunala gymnasier än vi först trodde, och att det uppenbarligen finns 15-åringar som tycker det är kul att lära sig att lyda order på skoltid. Bernadottegymnasiets valspråk är "våga välja väg" och på deras hemsida står det att läsa följande: "Vårt mål är att Bernadottegymnasiet utvecklar goda, kompetenta och nyttiga samhällsmedborgare. Inom ramen för det samhällsvetenskapliga programmet Detta gör vi i en demokratisk miljö som präglas av synlighet, struktur, stöd och ansvar för egna val och dess konsekvenser. Allt vilar på en väl förankrad skoletik."
Fy fan!

Maria Nilsson och Anna Nygård

INITIATIV

Diffusa diskussioner om att ta makten över dagordningen är någonting vi tvingas konfrontera med jämna mellanrum när vi utför politiskt arbete. Men vad är initiativ? Och hur vinner vi egentligen makten över dagordningen? Och när har man lyckas ta initiativet?

Att kontrollera vad människor tänker på, hur människor problematiserar och vad människor grundar sina åsikter på är en hel vetenskap. Och likaså är det en av grundpelarna i politiskt arbete. Att ha makt att välja vad människor ska läsa och vad människor bryr sig om är viktigt, varför man som politiskt aktiv försöker finna kanaler att nå just detta. Ett viktigt vapen för att sätta dagordningen är media. Genom att påverka stora media kan man välja vad som är intressant och vad som ska möta Svensson på frukostbordet innan hon/han åker till jobbet på morgonen. Media må vara ett propagandavapen, men dock ett trubbigt sådant. Genom aktivt handlande kan man styra mediabevakningen och sätta sin egen dagordning. Att ta initiativ i politiskt arbete är att vara med och sätta dagordningen för vad Svensson tänker på vid frukostbordet. Och en viktig del i det politiska arbetet. Vill man visualisera den politiska dagordningen skulle man kunna se den som en endimensionell skala med två extremer där våra åsikter ligger i den ena änden. På motsatta änden finns de frågor som är längst ifrån våra, som extremliberalernas eller nationalisternas. Någonstans i mitten finns en punkt där dessa frågors spektrum möter varandra, som mitten på en tennisplan, där de båda spelarnas planhalvor möts. Så länge initiativet ligger på fel planhalva är det våra politiska motståndares frågor som vinner gehör och får uppmärksamhet. De sätter dagordningen. Så länge våra idéer och vår praktik får uppmärksamhet är det vi som sätter dagordningen och vi som kommer att få gehör.

Salem 2002 och 2003 är exempel på hur den militanta antifascistiska kampen målat in sig själva i ett hörn. Oförmögna att ta initiativ och föra fram sin egen syn på saker och ting. De högerextrema krafterna har lyckats vinna över debatten på sin planhalva. Varje gång vi konfronterar en rasistisk demonstration, men inte lyckas vrida debatten i vår riktning, ger vi rasisterna vinster. Det är först när den antifascistiska rörelsen lyckas sätta dagordningen kring frågor som öppenhet och tolerans man kommer att förändra någonting. Varje gång vi tar ett initiativ, tar vi ett steg mot att vara dom som sätter dagordningen. Varje gång vi väljer att bara vara en antites till rasisterna, tillåter vi dem att sätta dagordningen, och lyckas inte vara mer än en nagel i ögat. Att konfrontera i Salem räcker inte. Konfrontationerna misslyckas därför att rasisterna och polisen både är fler och starkare, och dessutom växer rasisterna i antal år efter år. Själva står vi och stampar.

Rasisterna för ett målmedvetet arbete kring sina frågor, och når ut till stora grupper och ser till att synas. För dom är Salem bara en liten del (om än en höjdpunkt) av deras politiska kamp. Men orsaken till att dom lyckas i Salem, är att dom lyckas under andra delar av året. När var AFA ute i en skola och delade flygblad senast? När arrangerade

SUF torgmöten för tolerans och invandring? De senare exemplena är exempel på vad initiativ kan vara.

Vi måste lyckas vinna över debatten till vår planhalva. Att ta initiativ och inte kompromissa med borgerliga, reformistiska eller högerextrema lösningar på problemen ger oss vinster. Reclaim the City i Stockholm 2003 går att argumentera mot i sak. Men det är svårt att argumentera mot att vi faktiskt lyckades sätta fokus kring frågor vi vill lyfta. Frågor kring segregation, utanförskap, kapitalism etc., som annars befinner sig i bakvattnet. Svensson blev tvungna att fundera över varför förbannade ungdomar slog sönder Stureplan. Media blev tvungna att acceptera det enda pressmeddelande som Gatans Parlament, som arrangerade, skickade ut. Visst gick det att fabricera enkla förklaringsmodeller - som att RTC-deltagarna är bortskämda medelklassyngel som söker spänning. Men politiska motståndare kommer vi alltid att ha, och då vi möter framgång och sympati kommer vi också alltid att möta motgång och de som inte håller med oss. Men det är alltid bättre att samtalet på tunnelbanan eller spårvagnen handlar om frågor vi vill lyfta än om det handlar om frågor som andra politiska grupperingar försöker lyfta, oavsett vad den stora massan tycker om en specifik aktion.

Att ta initiativ och vinna dagordningen är inte nödvändigtvis synonymt med att lyckas styra mediabevakningen till sin fördel. Ibland kan negativt vinklad mediabevakning vara bra, och tvärtom. Mediabevakningen färgas naturligtvis alltid av tidningen och journalistens åsikter, men man ska inte ta någonting för givet eller underskatta chansen att få bra publicitet. En scoop-sugen journalist kan utnyttjas på många sätt. Planka.nu är ett bra exempel på att ta initiativ, att man vågat vrida dagordningen till sin fördel. Det går inte längre att diskutera kollektivtrafikfrågan utan att ta ställning till plankningen och nolltaxan. Planka.nu har också fått mycket uppmärksamhet i media, och ofta har det varit negativ uppmärksamhet. Men uppmärksamheten är ingen slump. Det faktum att man målmedvetet arbetat med att ta initiativ och synas i debatten har lönat sig - ju mer uppmärksamhet man fått, desto mer medvind har man också fått. Att planka.nu Stockholm i mars i år blev polisanmält av moderaterna gav ett stort uppsving i uppmärksamhet och intresserade som hörde av sig. Den borgerliga medieapparaten går att använda till sin fördel, även om den i sig är ett propagandavapen i händerna på storfinans och parlamentarism.

Ett problem som den anarkistiska och den autonoma rörelsen ofta har, kopplat till förmågan att ta initiativ, är att den är tämligen ljusskygg. Viss kamp tjänar naturligtvis på att vara ljusskygg för att aktivister inte ska drabbas av repressionens långa arm. Men

nyckeln till uppmärksamhet ligger ofta i att man som aktivist vågar träda fram med namn och ofta bild i media och andra offentliga sammanhang - naturligtvis kopplat till någon form av kamp. Men att träda ut i offentligheten som representant för en politisk rörelse som kanske ofta uppfattas som extrem är sällan lätt. Men det är när vi vågar komma över våra subkulturella komplex som vi kan bli en del av en större politisk dagordning, utan att för den saken skull kompromissa med vår kamp. Detta innebär inte nödvändigtvis att vi kapitulerar

våra metoder till förmån för borgarnas. Tvärtom handlar det om en breddning av vår kamp där vi på riktigt tar fokus på områden där borgarna är duktiga. Men det kanske ska påpekas att jag visst ser en risk i att vi avradikaliserar oss för att vinna uppmärksamhet och gratispoäng. Men så länge vi håller fast vid våra mål och inte kompromissar för att nå små framgångar ser jag inget problem med att sluta krypa för de subkulturella vänsteridealen.

Vill den autonoma rörelsen växa utanför sin metodologiska sparkdräkt måste den kunna stå på sina egna ben, visa på reella och positiva alternativ. Vi kan aldrig fungera som en antites på andra politiska rörelser. Vi kan inte acceptera att negligera oss själva till att endast agera motstånd till det borgerliga samhällets skitigaste sidor. Långsiktiga arbeten kring frågor som är centrala för oss för att bygga en opinion, radikala initiativ och en förmåga att bygga handlingsplaner för vårt eget arbete är någonting vi måste lära oss och bli bättre på. Därmed inte sagt att det inte finns poänger i att slå tillbaka och vara konfrontativ. Men kan vi inte komplettera exempelvis Salem med arbete kring att vinna över dagordningen på vår planhalva, så ger vi rasisterna lätta segrar. Precis som jag efterlyser ett långsiktigt arbete kring antifascistiska frågor för att på allvar underminera rasisternas argument och rekryteringsbaser, efterlyser jag att hela den autonoma och anarkistiska kampen rycker upp sig och väljer initiativet framför konfrontationen som huvudsaklig kampmetod. Därmed inte sagt att konfrontation inte fyller ett syfte. Tvärtom kan den till och med fylla ett självändamål. Men där vi inte kan bjuda till alternativ faller motståndet platt.

Ulf Slotte

Recensioner:

Rasism -

Av: George

Fredrickson definerar begreppet rasism som när ett "historisk kollektiv" undertrycker en "annan grupp på grundval av skillnader som anses medfödda och oföränderliga". Han polemiserar kraftfullt mot den urvattnade form av definition som även inkluderar främlingsfientlighet och etnocentrism. Även begreppet åldersrasism och likartade uttryck, som tydligen är vanligt förekommande i den franska debatten, ger han inte mycket för.

Han grepp är att jämföra antisemitismen och rasismens ursprung och utveckling under århundradena, där han finner spår som går tillbaka till medeltiden och synen på judarna. Själva grunden till det rasistiska tänkandet formuleras under den spanska reconquistan på 1400-talet. Tidigare hade judar (och muslimska morer) haft möjligheten att tas upp i den kristna gemenskapen genom att konvertera, det handlade om tro och övertygelse, men nu förändrades synen där kyrkan menade att "judar var onda av naturen". Så även om man konverterade, som judiska conversos eller muslimska moriscos, var man utestängd från det offentliga livet och ständigt trakasserad.

en historisk översikt

. Fredrickson, historiska media

Övergången från religiös doktrin till rationell vetenskap på 1700-talet bidrog till just denna oöverbryggbara uppdelning mellan "raserna". Trots de borgerliga revolutionerna som flyttade fram positionerna, så slog detta tillbaka under slutet av 1800-talet – imperialismens tidsålder krävde sin ideologiska legitimitet. Fredrickson jämför rasismen i USA med antisemitismen i det tyskspråkiga området, ser likheter och skillnader – judarna var få, men 80% tillhörde mellanskiktet och sågs som ett hot, medan den afroamerikanska populationen behandlades patriarkalt så länge de höll sig på sin plats. Men eliterna i både USA och Tyskland spelade ut det rasistiska kortet var gång de hotades underifrån, för att avleda det allmänna missnöjet.

Tillsammans med den sydafrikanska apartheidregimen, var Hitlers Nazityskland och den amerikanska södern under Jim Crow lagarna enligt författaren de enda reellt existerande rasistiska staterna. Förbudet mot blandäktenskap i vissa delstater avskaffades först 1967 av den amerikanska Högsta Domstolen. Trots bokens relativa tunnhet (150 sidor) finner man intressant information på ett överskådligt sett. Den brister dock i analysen, allt för stor vikt läggs vid de idéhistoriska spörsmålen så de underliggande ekonomiska drivkrafterna, som nämns by the way, försvinner i den övriga textmassan. Att rasismen är en specifik vit angelägenhet ger varken undertecknad eller historien mycket för, i synnerhet med Japan i åtanke. På samma vis försvinner den koloniala rasismen upp i det blå. Vidare märks att han skriver för en amerikanska publik då kritiken sträcker sig till att Israel behandlar palestinierna "orättvist och delvis brutalt" samtidigt som konflikten har "sitt ursprung i kultur och religion".

Detta tema går igen när han blickar framåt, författarens uppenbara insikt om "en värld som hotar att förvandla alla som inte tillhör eliten till underbetalda arbetare" räcker inte till för att undvika att komma fram till den märkliga slutsatsen att kampen för en "rättvis och fredlig värld" måste ske genom att bekämpa "militant sekterism och religiös tribalism". Inte sociala orättvisor och globala maktklyftor.

Abe Bergegårdh

Deltagande Demokrati

Av: America Vera-Zavala, Agora förlag

Den nyutkomna boken "Deltagande demokrati" av America Vera-Zavala är en intressant läsning om demokatiseringar av olika slag runt om i världen. Huvudvikten lägger hon på lokala och kommunala demokratiseringsprojekt som i huvudsak har vuxit upp underifrån. Hon skriver bland annat om grannråd i Buernos Aires, där 2.5 miljoner människor har deltagit, om det ökade inflytande som byråd har gett människorna i Kerala i Indien, om folkkommittéer i Palestina och om de "olydiga" i Italien. Men det är den *deltagande budgeten* i Porto Alegre som hon prisar mest. Den deltagande budgeten är en möjlighet till inflytande och deltagande som det styrande arbetarpartiet, Partido dos Trabalhadores, har gett stadens invånare. Det går i korta drag ut på att invånarna genom kommittéer och råd beslutar om budgeten för staden och därigenom själva kan bestämma vad som ska prioriteras.

Alla de exempel som beskrivs i boken är mycket intressanta experiment och America försöker även ge exempel på deltagande demokrati i Sverige, men de exempel som går att finns är ganska torftiga.

När America diskuterar möjligheterna och problemen för Sverige och hur vi skulle kunna utveckla en deltagande demokrati här, så har hon en kritik mot sossarna som är mycket vettig. Hon kritiserar deras hierarkiska struktur, deras smygrasistiska och smygsexistiska inställning, och inte minst deras nyliberala politik. I hennes bild av en möjlig demokratisk utveckling ser hon den deltagande budgeten nästan som något fullkomligt, så länge det finns ett starkt statligt ägande. Hon drar slutsatsen att det

Val

Allting är ett val. I varje situation vi hamnar i så gör vi ett val.
Ingenting sker slumpartat, allt är resultat utav medvetna val.
Vi gjorde ett val att gå till den här demonstrationen, ett val att protestera mot förtryck.
Vi gjorde ett val att aktivt protestera i vårat passiva samhälle.
Som ständigt väljer att inte se, som ständigt väljer att blunda, som ständigt låter sin strupe torka av brist på de ord det borde uttala.
Vuxenvärldens val att först så ett frö till en tro på en annan värld i våra hjärtan.
Erat val att få oss att drömma om frihet och jämlikhet och en idyllisk värld där allt är möjligt.
Erat val att få oss att tro på att vi lever i den världen, erat val att låta oss krascha in i den stenhårda verkligheten, den som ni valt att låta bli och fortsätta vara, verkligheten.
Och när vi kraschat, med ett hårt slag i ansiktet och trots det fortsätter drömma om den verklighet ni ville få oss att tro att vi levde i som barn, när vi väljer att tro på den världen väljer ni att inte se oss. Att inte se våran dröm. Att förlöjliga den, att förbarnsliga den, att försöka få oss att sluta tro, sluta tänka, sluta känna.
Politikernas val, samhällets val, att inte lyssna, inte se, inte ge oss en väg, ett sätt att göra oss hörda på, att inte visa en väg som vi kan förvekliga den dröm ni sått fröet till.
Och när ni inte ser, inte lyssnar eller ens försöker, och till och med saknar viljan att förstå.

Denna brist på en väg till det samhället vi vill leva i, det samhälle vi tror på, denna totala brist på broar och sätt att ta sig dit, får oss att desperat försöka finna egna vägar men när ni ständigt väljer att inte lyssna, att inte ta oss på allvar, växer vår desperation, vår förtvivlan.
Förtvivlan över att se verkligheten och det förtryck som finns i den, förtvivlan över att ha tron på en annan, bättre värld, men ändå inte finna vägen dit.
Får oss att slå, att krossa det fönster som symboliserar det yttersta förtrycket.
Politikernas val att låta polisen ta ansvaret, få bära dessa barns desperation, förtvivlan.
Att ensamma bemöta symptomen.
Polisens val att agera som de gör, den enskilda polisens val att välja det yrket, att inte reflektera, att likt en
maskin lyda order.
Samhällets val att låta polisen slå dagens barn till tystnad.
För ingen vill ta ansvaret.
Ingen är öppen för dialog, ingen vill visa oss en bro.
Och skrämda slår de samhällets barn.
De barn de lärt tro på Friheten.

För våran dröm skadar deras verklighet, deras verklighet där de kan förtrycka utan att behöva tänka på det.
Och vem tjänar på att vi inte tänker på det?
Vem tjänar på att vi köper en tröja som arbetare har

är i ekonomin som makten ligger, men detta resonemang drar hon aldrig vidare till att omfatta den privata sektorn. Hons skriver dock positivt om ockupationer av övergivna fabriker, som undviker att förespråka socialisering av produktionsmedlem som en del för att uppnå ett demokratiskt samhälle.
Även hennes syn på hur man ska arbeta verkar ibland vara ganska underlig. Bland annat när hon skriver "arbetarrörelsen förändrade samhället i början av 1900-talet utan att inneha regeringsmakten. Självklart ska det inte föras som det gjordes i början av 1900-talet. Nostalgi är någon man personligen kan ägna sig år man som inte har något att göra med politik."
Man kan ju undra vad det var som arbetarna gjorde i början av 1900-talet som man *självklart* inte ska göra nu. Hennes förslag till att förbättra samhället är att öka det offentligt ägda och att demokratisera styrandet av denna del av ekonomin. Det jag saknar är en tydlig kritik av kapitalismen som system och det hade inte skadat om där hade funnits en revolutionär touch!

Så även om analysen i boken saknar en del så är det en intressant bok som ger en bild av vissa progressiva samhällsexperiment som pågår just nu i vår värld.

Per Gunnarsson

tillverkat under extrema förhållanden för nästan ingen lön alls?
Företagen. De som äger företagen. Som profiterar på andras arbete.
Och vilka är det som utan att vi märker det smyger sig in i våra tankar och formar dem om vi inte aktivt väljer att stöta dem ifrån oss?
Reklamen, tv, tidningar...
Och vilka äger dem?
Företagen.
I Sverige heter det att tidningarna är objektiva, att de är politiskt obundna, att de får kritisera vem de vill hur de vill.
Men trots det så är tidningarna beroende av de pengar de får från de annonser företagen sätter in i dem.
Och om en tidning skulle börja propagera för något som inte gynnar företagen som annonserar i dem så skulle företagen söka sig till andra tidningar, alltså skulle den tidningen få ekonomiska problem.
Alltså är tidningarna beroende av att vinkla informationen på ett sätt som gynnar företagen.

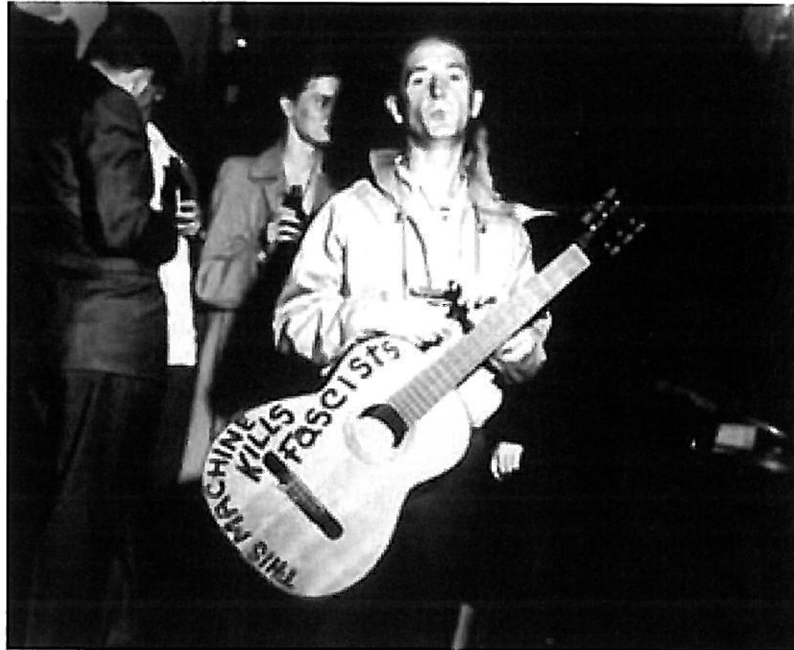
Det gynnar företagen att vi inte tänker på något annat än hur vi ser ut, hur vi klär oss, den nya bilen vi vill ha...
Det gynnar företagen att vi inte tänker på viktiga saker, verkliga saker.
Som hur dessa saker produceras, hur makten fördelas, hur vi vill att samhället egentligen ska se ut.

Men det är också vårat val att protestera, vårat ansvar att förverkliga våran dröm.
Och det ligger i vårt intresse att finna vägen dit, för ingen annan kommer göra det åt oss.
Vi kan välja väg.
Vi kan välja att försöka slå oss till frihet.
Men tror vi att det är möjligt?
Är det värt priset?
Är det värt alla de som skräms bort?
Är det värt alla dem som kommer tillbringa år av sitt liv i en cell?
Är det värt det?
Tror vi att vi kommer lyckas? Tror vi att det är ett framkomligt sätt? En väg som kommer föra oss till frihet?
Eller är det ett uttryck för en enorm frustration, är det uttryck för en ilska mot detta samhälle?
Är det ett slag mot detta samhälle, eller ett slag för frihet?

Joro nomo

BILLY BRAGG

- Tedrickande familjefar och arg som fan på Holland

Billy Bragg är en av mina största hjältar. Jag kunde gå omkring och prata om att jag skulle intervjua honom, att det skulle bli kul, men när jag väl vaknade dagen för Billys spelning i Göteborg var det med en krypande känsla av lika delar overklighet och nervositet. Det där med att jag "skulle intervjua Billy Bragg" var verkligen en sanning med modifikation.

I själva verket hade jag misslyckats med att boka en intervju, Bragg Office beklagade i sitt mail att tid inte fanns, men föreslog att jag kunde försöka prata med Billy efter spelningen. "No promises though!", garderade de sig.

Spelningen, den första på turnén, var förstås väldigt bra om än något ringrostig inledningsvis. Billy Braggs storhet ligger mycket i att han under sina 25 år som scenartist lyckats kombinera det obevekliga, sin avsky för thatcherismen och senare för nyliberalismen, med det ömma uttrycket och en inte oansenlig mängd vackra kärlekslåtar. I Göteborg bjöds vi på både och. När Billy Bragg bjuder på lika delar sårbarhet och ursinne är han så mycket punk som man överhuvudtaget kan bli. Och att han dricker te istället för öl gör ingenting, tvärtom. En 47-åring med gitarr, ensam på scen med sin gitarr, får kängpunkare att utan vidare offra ett tjog Sofiero för en biljett.

"There will be no America-bashing on this tour", sa Billy i början av spelningen, och möttes av ett stön från Ordfrontprenumeranterna i publiken. Bragg gav efter, "ah, fuck it then", men vi bjöds även på det ena fräsande mellansnacket om den europeiska asylpolitiken – i synnerhet den holländska – efter det andra. Av spelningens två timmar bestod nästan hälften av anekdoter, brandtal och dialog med publiken. Amerikanske folksångaren Woody Guthrie lämnade vid sin död 1967 efter sig inte mindre än 2500 texter som inte hann spelas in. Billy Bragg visade intresse för att tonsätta och ge ut låtarna, och mot slutet av spelningen får vi höra några av resultaten.

När lokalen började tömmas på folk efter konserten fick jag nästan panik. Intervjun! Jag skrev snabbt ihop fem frågor, om jag nu skulle få chansen att ställa dem. Ingen Billy sågs till framför scenen. Jag sprang iväg och frågade vid borden där det såldes skivor och t-shirts, de sa att han visst stod framför scenen. Jag sprang tillbaka, och mycket riktigt. När jag presenterade mig för Billy, som stod och pratade och till synes oförtröttligt lät

sig fotas med folk, frågade jag efter fem eller tio minuter. Jag minns inte direkt vad han sa, jag undrade mest över när han skulle släppa min hand. Jag väntade en stund, frågade igen, och hans något skeptiska attityd – "journalist, tråkigt..." – försvann när han förstod vilken tidning jag skrev för "oh, like Direct Action in the UK?". Fem eller tio minuters stående stress förvandlades till en dryg timme i logen...

Jag ska vara ärlig. Jag har inte förberett mig med frågor.

- Bra!

"Now I long for the morning that they realise Brutality and unjust laws can not defeat us But who'll defend the workers who cannot organise When the bosses send their lackies out to cheat us?"

/ There is power in a union

"Too many protest singers, not enough protest songs", sjöng Edwyn Collins. Håller du med?

- Haha. Ja, det gör jag. Låt oss bara säga att det vore trevligt om folk gjorde fler låtar där det läggs större vikt vid texten än vid videon. Inte alla låtar, men en del låtar vore trevligt...

Hur känner du för de senaste två årtiondena? Hur har det känts att tvingas ändra i texterna live, från "Soviet Union" till "former Soviet Union" och så?

- Jag tycker de här åren har varit ganska spännande. Sovjetunionen och Thatcher försvann – och jag saknar ingendera. Det är en ny agenda, och alla som inte känner sig nöjda med hur saker och ting är måste hitta nya sätt att ändra på dem. Jag blev pappa i samband med att alla de här förändringarna kom, så det var mycket nytt för mig. Men min uppgift är att skriva om vad jag ser när jag tittar ut genom fönstret – inte vad jag skulle vilja se! Vi kan inte leva i det förflutna, men vad som hänt tidigare kan verkligen ge oss goda råd.

"Mixing pop and politics, he asks me what the use is I offer him embarrassment and my usual excuses /.../ If no one seems to understand Start your own revolution and cut out the middleman"

/ Waiting for the great leap forwards

Ett problem uppstår. Jag gör det fatala misstaget att i förbifarten ställa en fråga om vad han tycker om de nya Morrisseylåtarna (Billy bakade under spelningen in en vers ur Smithslåten "Reel around the fountain" i en egen låt), och det går åt helvete. Med sig på turnén har Billy samma ljudkille som The Smiths tog med sig i bussen. Denne är med i logen och här upphör intervjun att vara en intervju. Billy maler nästan maniskt på om hur bra första Smithsskivan är, hur han lyssnat på den i bilen hela februari och nästan kört av vägen. För min del får jag anstänga mig till det yttersta för att får ur Billy något som är relevant för en artikel i DA, eller snarare, få honom att uppfatta intervjufrågor och hålla sig från ämnet Morrissey. Det går sådär. Till slut ser jag en väg ur Morrisseysnacket – att ställa Morrisseys viftande med brittiska flaggan 1992 mot Braggs relation till hammaren och skäran.

- Det är problematiskt om du inte förklarar dig när du använder tunga symboler, som flaggor. Du måste förklara exakt vad du gör och varför. Det är därför media stämplade Morrissey som rasist – klart han inte är rasist! – när han viftade med Union Jack, medan jag inte blev stalinist i folks ögon för att jag använde Sovjetflaggan på skivomslag. Han bara vägrade att förklara sig, och det är tragiskt. Men jag valde inte att skriva om politiska frågor, vilket jag inte gjorde från första början. Frågorna valde mig. Och först gillade folk som kom och såg mig spela inte när mina sånger plötsligt var politiska.

Kanske har Morrissey på äldre dar förstått att man måste vara tydlig. I första låten på nya skivan, "America is not the world", sjunger han: "where the president is never black female or gay, and until that day, you have nothing to say to me". Billy ber fotograf Erika skicka chipsskålen, och medan han mumsar försöker jag formulera frågor om hur han känner sig i sin roll som artist. Under gruvstrejken 1984 åkte Billy Bragg runt och spelade för strejkande arbetare, och 2004 är han van att åka runt på utsålda turnéer.

När du ser tillbaka på de här 20 åren som politisk artist, känner du att du har uppnått vad du velat, att du kunnat sätta fokus på frågor du ser som viktiga?

- Det är verkligen en svår fråga att svara på. Verkligen

svår. Du kan förstås inte mäta det. Bandet som flyttade mina referensramar var The Clash. De förändrade inte världen, men de ändrade verkligen på mina perpektiv och fick mig att se på saker på ett annat sätt. Om jag kan ändra det politiska perspektivet hos någon i publiken som kommer för att se mig spela, då räcker det. Då är alltihop värt det.

Vart ser du dig själv om tio år?

- Tja, jag trivs med vad jag gör. Och det är bättre än ett vanligt jobb. Om tio år – min son är 21 då. Har du barn?

Nej, det har jag inte.

- Det är verkligen tufft ibland. Alla som har en familj och ett jobb måste försöka hitta en balans, jag måste vara säker på att jag finns där för min familj så mycket som jag borde. För det mesta lyckas jag, oftast lagar jag middag och hämtar barnen på dagis. Men igår kväll, när jag åkte iväg på den här turnén och övergav hemmet för ett tag, så kändes det väldigt, väldigt svårt att lämna dem. Men man måste inte åka på en lång turné eller spela in en ny skiva varje år. Jag arbetar politiskt hemma i England en hel del just nu.

Berätta mer.

- Jag jobbar med ett nytt nätverk, Unite Against Fascism, och just nu försöker vi motverka British National Partys kampanj inför EU-valet. De gör verkligen allt de kan, och det betyder att vi måste göra detsamma.

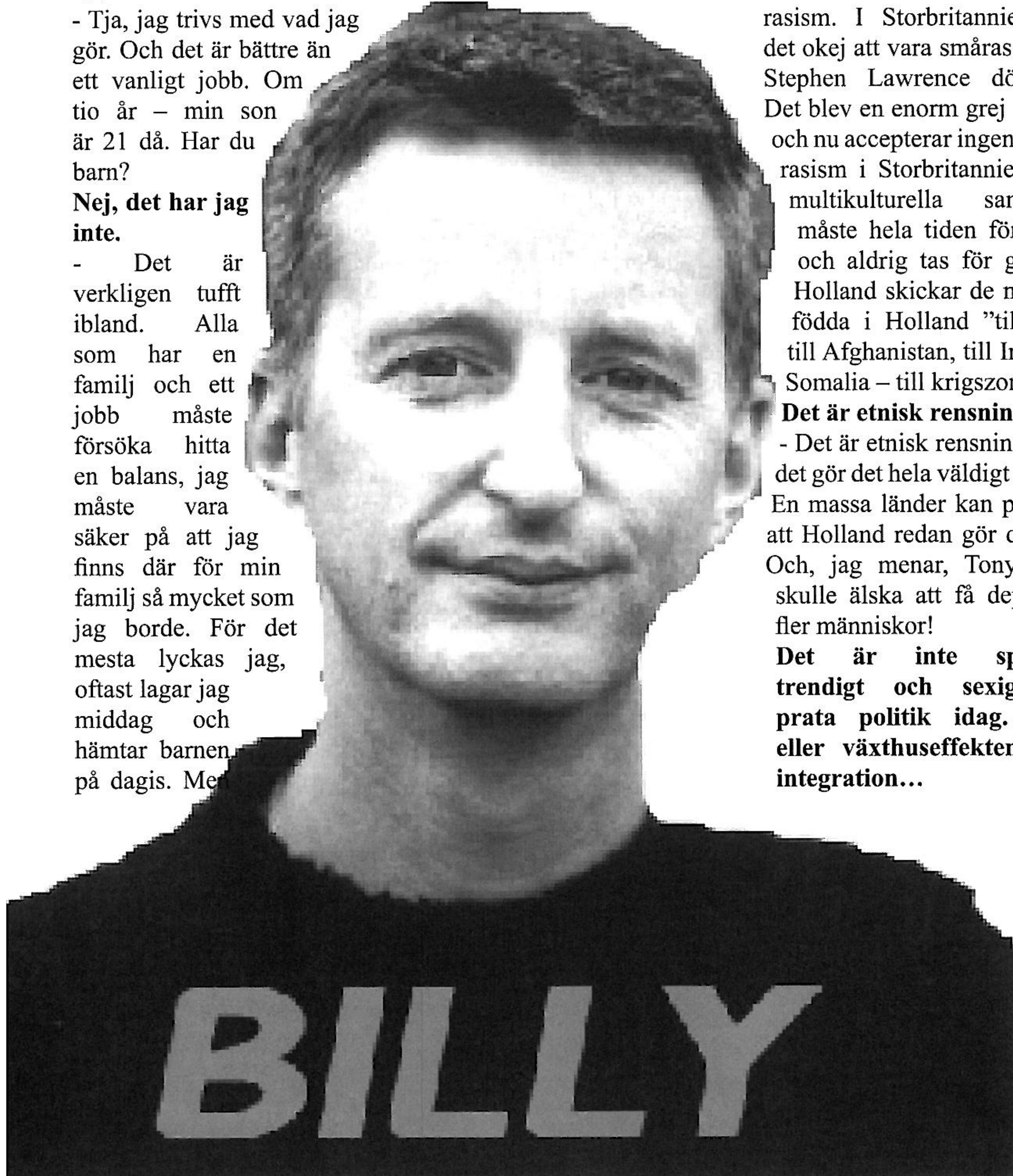
Finns det något annat sätt att motverka deporteringsrasismen än civil olydnad?

- Man måste konfrontera fascism fysiskt, genom att rösta, verbalt… man måste stå upp mot rasistiska attityder i vardagen, på stan, hemma. Det är det enda sättet att slåss mot rasism. I Storbritannien var det okej att vara smårasist tills Stephen Lawrence dödades. Det blev en enorm grej av det, och nu accepterar ingen öppen rasism i Storbritannien. Det multikulturella samhället måste hela tiden försvaras och aldrig tas för givet. I Holland skickar de nu barn födda i Holland "tillbaka" till Afghanistan, till Iran, till Somalia – till krigszoner.

Det är etnisk rensning.

- Det är etnisk rensning! Och det gör det hela väldigt farligt. En massa länder kan peka på att Holland redan gör det här. Och, jag menar, Tony Blair skulle älska att få deportera fler människor!

Det är inte speciellt trendigt och sexigt att prata politik idag. Fack eller växthuseffekten eller integration…

- Det är det! Försök inte tala om för mig att folk inte är intresserade av politik! Vet du när vi hade den största demonstrationen i mitt lands historia? Det var inte mot Vietnamkriget, det var inte i samband med Tjernobyl, det var bara ett år sedan! En och en halv miljon människor gick ut på Londons gator och stod upp mot kriget i Irak. Så försök inte med den vinkeln! Folk är arga, folk är vansinniga! Det är bara svårt att förändra saker när media är helt ägt av kapitalet. Känner du till Adbusters Magazine? Jag läste en artikel där, om när de försökte få in sina reklamfilmer på europeisk tv. Responsen från Sky, RTL och de andra var ungefär "det ligger inte i vårt intresse, vi vill inte lägga något som säger åt folk att konsumera mindre i sändning, vi ägnar oss åt att få folk att köpa mer saker, varför skulle vi sända era grejer?". Men saker kommer hända. När jag sjöng "The wolf covers its tracks" ikväll, tänkte jag på de 150 människor som dog i Karbala idag. Hörde du om det? Jag såg det på BBC just innan jag kom hit till konsertlokalen. Fruktansvärt, det största antal människor döda sedan kriget "tog slut". Men alltså, saker kommer att hända, det handlar bara om att få folk att tänka efter!

"They're already shipping the body bags
Down by the Rio Grande
But you can fight for democracy at home
And not in some foreign land"
/ Help save the youth of America

Intervjun slutar med att Billy lackar ur och läxar upp mig. Vi fortsätter snacka skit – han berättar de dråpligaste anekdoter om åttiotalets poplegender jag hört. Ljudkillen fyller glatt i. Jag får en "Unite Against Fascism"-knapp, och tänker inte ens på att det senare kommer kännas andäktigt att gå omkring med den på jackan, knappen jag fick av Billy Bragg. Jag är upptagen med att berätta för en nyfunnen kamrat om Bert Karlsson och om hur mycket jag hatar sossar.

Någonting är ruttet på Stockholms universitet

För att få tentera och ta högskolepoäng i Sverige krävs det att man är medlem i en studentkår, något som regleras genom kårobligatoriet som är tänkt att fungera som en trygghet för studenterna. Som medlemmar i en studentkår har man likt medlemmar i en fackförening en trygghet i sitt antal och att ha en intresseorganisation i ryggen. En skillnad för studenterna är dock att dom i princip är tvungna att vara medlemmar i studentkåren. Men det borde väl vara bra? Exempelvis Stockholms Universitet har nästan 30000 studenter! Tänk vad många som tillsammans skulle kunna sätta press på hierarkierna och andra orättvisor och problem inom denna gigantiska utbildningsfabrik! Riktigt så är det dock inte. Stockholms Universitets Studentkår är mer intresserade av kaffedrickande och fester. Frågor som att kämpa mot klassegregationen på universitetet, eller att sätta demokratifrågor inom institutionerna i fokus är man i princip ointresserad av. Detta trots att kåren i ett par år haft vänstermajoritet! 30000 studenter tvingas subventionera en minoritet av studenternas festande och karriärskåthet. SUS ansikte utåt, tidningen Gaudeamus, visar om något bristen inom SUS att vilja vara någonting annat än en festfixarorganisation. Mer slätstruken skit än "Gadden" får man leta efter! I sitt senaste nummer varvar man risifruttitester med kalendarier kring de kommande festerna på kårhuset. Nämnde vi att det är du som student som betalar?

Chalotte Jenkins:

På arbetsplatsen

Det är natt, vi arbetar under tystnad. Inte alla förstås, de stora, de vuxna, de fast anställda är på fackmöte. Kvar sitter fem arbetare, oinformerade, orutinerade, semestervikarier, timanställda, ungdomar. Bandaren i rummet intill spelar ironiskt nog Ebba Gröns version av "Staten och kapitalet". Ingen frågade oss om vi ville vara med och ingen av oss förväntade sig att bli tillfrågad heller. Jag är arg. Hur det är med de andra vet jag inte, ingen säger något.

Är det meningen att man ska gå med i facket först när man har blivit riktigt illa behandlad? Hur många är det egentligen som har svalt "var tacksam att du har ett jobb och ta vilken skit som helst- myten"? Som ny på en arbetsplats och oerfaren på arbetsmarknaden är det mycket man ska lära sig, ofta är den hårda vägen den enda vägen.

De som hittills har stått för arbetsplatsreportagen i D.A. har inte vågat skriva ut sina riktiga namn eftersom ingen av dem har någon som helst trygghetsgaranti i sin anställning. De karriärskåta rikemansungarna som kampanjade för rövslickeri och svartjobb för sommarjobbande ungdomars räkning lyckades om inte annat synliggöra ett tydligt fenomen.

På få ställen är hierarkierna så tydliga som på skolor och arbetsplatser. Alla sitter i samma båt, inte bara staten och kapitalet, men ingen vill erkänna det. Det är rädda sitt eget skinn och klättra högre mot respekt, profit och nya överordnade som gäller.

Rangordningen på mitt jobb ser ut på följande vis: Längst ner är de nyanställda, som ung tjej är det mycket "lilla gumman" och "va, kan DU det?". Svartskallarna är inte direkt i minoritet så en viss ställning har de onekligen. Men ju mer brytningen lyser igenom desto lättare är det för cheferna att prata över huvudet på sina anställda. Lappar med budskap som indikerar att en kvinna är lika mycket värd som en aspackad man åker gärna upp på anslagstavlan bredvid LO:s broschyrer.

Antagligen är det inte värre än någon annanstans, jag har inte så mycket att jämföra med. Samhällspeglingen är uppenbar. Min arbetsplats är som Big Brother utan underhållningssyftet (naturligtvis är vi övervakade), men sen får vi ju ingen sprit heller. På morgonen går vi hem och sover och lönen kommer i tid varje månad.

Vi vet ju att det personliga är politiskt. Ibland blir jag rädd att det inte alls gäller min person, ibland är jag inte ens en person. Det finns de som inte verkar tycka det. Innan det är för sent ska man engagera sig överallt och alltid vara beredd att slå tillbaka. Måste orka le mot städarna, förklara för de som inte förstår, våga säga ifrån nästa gång de försöker lura mig och skrevsparka nästa gubbe som tror att en komplimang är lika mycket värd som ett förlåt.

DOCKOR

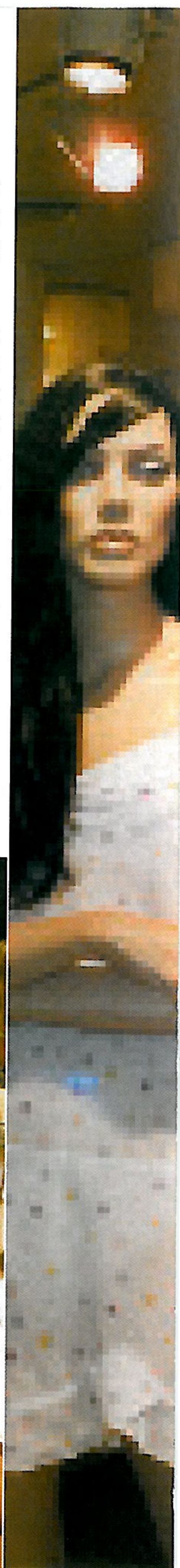
Åhléns City i Stockholm uppmärksammades nyligen på grund av sina nya skyltdockor. I en skyltning för träningskläder visades dockor som var proportionerliga. DA bestämde sig för att undersöka skyltdockorna. Första anhalten var H&M.

Det första som möter mig när jag åker upp för rullbandet som leder till Gallerian är två extremt stora affischer från Hennes & Mauritz, där en otroligt smal tjej visar underkläder i utomordentligt sexuella poser. När jag väl är framme vid butiken lägger jag märke till att den närmaste affären råkar vara en leksaksaffär.

Man kan tycka att dockorna på något sätt skall demonstrera hur kläderna ser ut på kunderna som köper dem men andelen normalviktiga dockor är pinsamt liten. I praktiken innebär detta att dockorna snarare visar ett ideal som de flesta av oss inte kan uppnå, istället för att på något sätt representera våra kroppar i kläderna. Och klyftan mellan en allt tyngre befolkning och ett smalare ideal växer sig stor.

För klädbutikerna verkar dockorna vara en öm punkt, eftersom de ofta är förtegna över kritiken dockorna får. Undantaget Åhléns nämner att de har fått mycket positiva kommentarer om sina nya dockor. En ansvarig för skyltningen berättar för oss att dockor för större storlekar gick att få tag i först för tre, fyra år sedan. Leverantörerna hade inga i de storlekarna, och hade tydligen inte haft några innan dess heller. De valde att beställa in dem för att täcka in mångfalden som består i att människor trots allt är olika. De större dockorna på Åhléns är i storlek 48, medan de vanliga jämförelsevis har storlek 36.

Pål Ericsson

BORRIBEL FOR LIFE!

Barn som ser vuxenvärldens förtryckta strukturer, genomskådar och föraktar dem mer än något annat. Världens mest klarsynta varelser som aldrig någonsin hamnar i puberteten. Bara öronen växer efter tolv års ålder och blir långa och spetsiga.

Från förmyndare och uppfostringsapparater rymmer de ut på gatan. Lär sig att snatta mat och slåss med vapen för att överleva. Mammas och pappas lilla snorunge har borrifierats och en borribel kan leva längre än vem som helst som låtit sig luras in i det växande åldrandet.

Mellan 1976 och 1986 skrev engelsmannen Michael de Larrabeiti en trilogi ungdomsböcker som har kultförklarats i både England och Tyskland. De två första i serien, "Borriblarna och stora rumlarjakten" och "Borriblarna flyr för livet" finns översatta till svenska medan den tredje "Across the dark metropolis" fortfarande måste läsas på utländska.

It is better to die young than to be caught.

Politiskt korrekt är det knappast i ordinär svensk barnbokstradition, anarkistiskt som fan däremot. Stämningen på ett av borriblarnas möten beskrivs vid ett tillfälle med orden cheerful anarchy. Och det är precis vad som råder allt igenom. Det är äventyr på liv och död, blodigt och våldsamt, men ackompanjerat av de återkommande borribelsångerna och ordspråken från "stora ordspråksboken" är det hela tiden ytterst mänskligt och varmt.

Självständiga, kvicka, tuffa och stolta lever borriblarna sina gatuliv. All kontakt med pengar anses vara fullständigt förkastlig, roten till allt det onda så de tar vad de behöver helt enkelt. "Åk inte fast!" är standardfras när två vänner skiljs åt. För en borribel som åker dit och blir tagen av polisen får sina öron klippta och kommer aldrig tillbaka till friheten som borribel. I stället börjar de växa som vanliga barn.

I och med flytten ut ur samhället (se det som ett politiskt ställningstagande) lämnar barnet hela sin påtvingade identitet bakom sig. Blir en namnlös, ovärderad, ovärderlig. För att bli kallad för något annat än "du där" eller "hörru tjejen" krävs det att borribeln vinner ett nytt namn genom att delta i ett äventyr. Äventyret kan vara allt ifrån en snygg stöld till en flykt från snuten eller en resa.

Trots att vardagen präglas av den ständiga kampen för överlevnad är det egentligen ingen som strävar efter att höja levnadsstandarden på traditionellt vis. Livet är här

The only gift given to a Borrible is the one he takes

och nu. Men naturligtvis uppstår det flera konflikter. Bara för att det är en ovanlig

If they won't let you fight a fair fight, don't fight fair.

och förtjusande saga betyder det inte att författaren glorifierar sina hjältar. Det är upp till läsaren, men om man inte låter sig skrämmas är det svårt att inte bli förälskad.

Mitt första möte med denna Londons underbara undre värld var för många år sedan. Jag var väl kanske tio-tolv år sådär och fick de två borribelböckerna av min pappa som hade hittat dom i bibliotekets utrangeringskorg. Jag önskade mig en slangbella (borriblarnas favoritvapen) i födelsedagspresent och hoppades i tysthet att mina öron också skulle börja växa.

Anna Nygård

Det pratas mycket om tjejer och killar, om hur de är lika och olika. På 1990-talet började även många som kallade sej feminister påstå att det skulle finnas naturliga könsskillnader som gör att kvinnor och män genom biologin skulle vara bra på olika saker och att de därför borde ha olika uppgifter i samhället. Det drogs en linje mellan två grupper av feminister: biologistiska särartsfeminister som pratar om en jämställdhet,

"Det har ju a

där kvinnor och män har olika uppgifter men värderas lika, och likhetsfeminister som pratar om en jämlikhet där kön inte spelar någon roll för hur vi väljer att leva våra liv.

Biologisterna säger att dagens könsroller är naturliga, eviga, och att det därför är naturligt att tjejer och killar lever i två olika världar. Men har synen på kvinnor alltid varit som den är idag? Om den inte har det, kan vi verkligen påstå att könen är så skilda av biologin att de borde ha olika roller och arbetsuppgifter i samhället? Låt oss titta närmare på hur kvinnor i Västeuropa uppfattades förr i tiden och, framförallt, varför de uppfattades så.

Det medeltida Västeuropa
Medeltiden räknas i Västeuropa börja när Romarriket föll samman år 476 e.Kr. och håller på till ungefär år 1500. Det här var en tid när det inte fanns några stora stater utan bara små furstendömen. Vad som är viktigt att veta om den tidigare medeltiden är att det stånd (klass) man tillhörde var väldigt viktigt för hur folk såg på varandra, till och med viktigare än vilket kön man hade. Stånden hade olika uppgifter i samhället som inte fick överskridas. Även kvinnor och män hade i viss mån olika förväntningar på sej, men det gick alldeles utmärkt för kvinnor att ta över mäns arbetsuppgifter, om det inte fanns någon man som kunde utföra dem. Om en adelsman inte kunde leda sina trupper i strid kunde hans fru kommendera dem på slagfältet. Att en manlig bonde skulle göra detsamma sågs som helt otänkbart. Bland hantverkare i städerna var könsskillnaderna ännu mindre, här sågs kvinnor mest som kompanjoner till sina män.

Under den senare delen av medeltiden, runt 1100-talet och framåt, började det ske en förändring av synen på könen. Nunnor och oskulder hade ansetts vara lika smarta som män vilket gjorde att rika kvinnor kunde utbilda sej i nunneklostren. Men nu började männen, som hade de högsta positionerna inom

ltid varit så”

kyrkan, att ändra nunnornas sysslor från utbildning till bön. Det betyder att när de nya könsrollerna infördes, som gav män mer makt och kvinnor mindre, fanns det inte längre några utbildade kvinnor som kunde debattera med männen.

Tidigare hade alltså kvinnor setts som ”halva män”, men nu blev kvinnan istället något helt annat än mannen. Hon stod fortfarande under honom och kunde inte i samma utsträckning som tidigare utföra ”manliga” sysslor. Idéerna om de nya könsrollerna, kan enligt vissa teorier, ha börjat som små skämt mellan män på universiteten (där kvinnor inte var tillåtna att studera) och skämten började sedan tas på lite för stort allvar. Man började prata om kvinnor som en kategori istället för att prata om dem som de faktiskt uppträdde.

Vikingatid (c:a 800-1050) och medeltid (c:a 1050-1530) i Skandinavien

När vi pratar om vikingar får nog de flesta en bild i huvudet av män med långa skägg och svärd i händerna som åker runt på plundringsfärd. Men det fanns ju såklart kvinnor under vikingatiden också.

Vikingakvinnorna hade ganska stor handlingsfrihet. De kunde äga egendom, resa runstenar och det finns forskning som tyder på att de förmodligen var släktöverhuvuden och hade viktiga roller inom religionen. Medan män fick färre gravgåvor ju äldre de blev var det tvärtom när det gällde kvinnor, där de äldsta kvinnorna fick flest gåvor. Det tyder på att kvinnorna måste ha blivit viktigare i vikingasamhället ju äldre och klokare de blev. Bland de gravar som kommer från det första tusentalet e.Kr. har kvinnogravarna innehållit flest gåvor. Det verkar som om de vikingatida männen fick agera muskler medan kvinnorna fick agera hjärna.

När vikingarna blev kristna var det, som ofta i historien, kvinnorna som var pådrivande i införandet av den nya religionen. Det kristna samhället såg dock inte likadant ut på 1000-talet som det gör idag. Män och kvinnor kunde ofta ha samma yrken. Det var inget konstigt med t.ex. kvinnliga murare eller apotekare. Men det kom att hända saker som gjorde att de kristna männen tog makten ur kvinnornas händer. Traditioner och historier hade, när det inte fanns någon annan skriftlig tradition än runstenarna, förts vidare muntligt. Det latinska skriftspråket, som oftast utövades i munkklostren, ersatte de muntliga

traditionerna och kvinnorna, som tidigare burit ansvaret för att förmedla dessa, uteslöts. Senare ersattes även kvinnans roll som släktöverhuvud av det kristna idealet med fadern som familjeöverhuvud.

Den tidigmoderna tiden

Under den tidigmoderna tiden, c:a 1500-1789, fick Västeuropas kvinnor ännu mindre handlingsutrymme än de haft under medeltiden. Arbetsfördelningen mellan könen delades upp mer strikt och i kärnfamiljen placerades kvinnan tydligare under mannen. Det började växa fram starka stater, mer som de ser ut idag, vilket gjorde att makten i samhället centraliserades och det skapades tydligare hierarkier. Ifrågasattes en hierarki (maktordning) kunde övriga hierarkier hotas och det fanns alltså ett intresse av att behålla och förstärka alla skiktningar i samhället, t.ex. den mellan man och kvinna.

I början av 1500-talet genomsyrades hela samhället så starkt av religion att den inte gick att skilja från politik. Religionen var inte ett privat val utan en angelägenhet för hela samhället. För folket handlade religion mycket om traditioner och ceremonier, många gamla föreställningar från äldre religioner levde kvar. De var förbjudna i lag och sågs av kyrkans män som vidskepelse och magi.

När Gustav Wasa införde protestantismen i Sverige fanns det inte, som vid övergången från asatro till katolicism, några folkliga krav på införandet. Den nya religionen passade Wasa alldeles utmärkt. Kyrkan blev underordnad staten vilket gav en tydligare maktordning.

Det protestantiska samhället genomsyrades av detta hierarkiska tänkande och det blev syndigt att göra uppror mot den som står över en själv, även om denne gjorde saker fel. Tjänaren skulle underordna sej sin husbonde och husfrun, kvinnan skulle underordna sej sin make. Kärnfamiljen och äktenskapet sågs som grundstenen i samhället och en ny syn på sex infördes. Allt sex var bra så länge det skedde för att skaffa barn inom äktenskapet och kvinnan förväntades alltid vara villig. Allt övrigt sex förbjöds och straffades med dödsstraff eller höga penningböter motsvarande hela årsinkomster. De nya lagarna bör dock snarare ses som en disciplinering av medborgarna än om att få bort "osedligt" sex.

Mannen fick en större makt över sin hustru eftersom han tog över många av de uppgifter religiösa föreståndare tidigare haft.

På 1400-talet började kyrkan koppla samman magiutövande med kätteri vilket senare ledde till att många av de gamla utövarna av folkmagi kom att straffas hårt som häxor. De traditioner som fanns kvar efter den hedniska tidens visa kvinnor var ett hot mot den nya mansdominerade kristna kulturen. Därför slog man extra hårt mot de kvinnor som besatt kunskap och ansågs ha magiska krafter. Det var inte magiutövandet i sej som var hotfullt, utan det faktum att kvinnor utövade den och därmed fick en statusfylld position i lokalsamhället. Även i områden som Finland, där män hade varit mer förknippade med magi, blev andelen kvinnor som dömdes och avrättades större och större.

När häxhysterin nådde sin topp hamnade fokus istället på de kvinnor som inte ansågs vara tillräckligt "kvinnliga" – de som inte anpassade sej tillräckligt mycket till de nya idéerna om hur kvinnor ska vara.

Slutsats

Under de drygt tusen år vi precis har tittat på kan vi konstatera att förväntningarna på kvinnor har växlat mycket. Från den visa och magikunniga vikingakvinnan och kvinnan

som halv man under den katolska medeltiden till kvinnan som ett komplement till mannen i det tidigmoderna kristna samhället. Även i andra kulturer skedde förändringar. Under 600-talet övergick arabvärldens kvinnor, i och med islam, från att vara ägodelar till att bli personer med rättigheter.

När synen på kvinnor ändrats har det oftast skett uppifrån, av statliga och kyrkliga auktoriteter. Överhetens styrning av hur folket ska förhålla sej till varandra när det gäller kön är ett tecken på att dagens könsroller är socialt konstruerade. Visst går det att påstå att rollerna förr varit konstlade och att de nu visas som de egentligen är, men detta speglar nog snarare en vilja att tro att det "naturliga" alltid är så som det förhåller sej just nu, eller kanske en vilja att behålla könsförtrycket? Nina Björk påpekar i boken Under det rosa täcket att "Om vi antar att det faktiskt vore möjligt att konstatera biologiska skillnader mellan könen, så betyder likväl dessa ingenting annat än det som vi, människor, bestämmer att de ska betyda". Det är detta faktum som makthavare och personer tillhörande den privilegierade gruppen – män – har utnyttjat och än idag utnyttjar. Genom att konstruera skillnader har de kunnat ge sej själva privilegier och splittra sina undersåtar i två grupper, som genom uppfostran väsensskiljs och sedan ges olika platser i den samhälleliga hierarkin. På så vis är det lättare att behålla kontrollen över dem.

De biologister som påstår att det alltid förhållit sej på det här viset när det gäller könens relation till varandra har uppenbarligen inte studerat sin historia.

Peder Holmgaard

---

she's got the power! she's got the beat!

Mellan den 11-13 mars var det mycket som hände på hamnmagasinet i Umeå. Organisationen She's got the beat arrangerade nämligen för femte året i rad en musikfestival, där syftet var att uppmuntra tjejer att syssla med musik. På scenen var det ett stort utbud av olika sorters musik framfört av både tjejer och killar. Enda kravet var att majoriteten av de på scenen skulle vara tjejer.

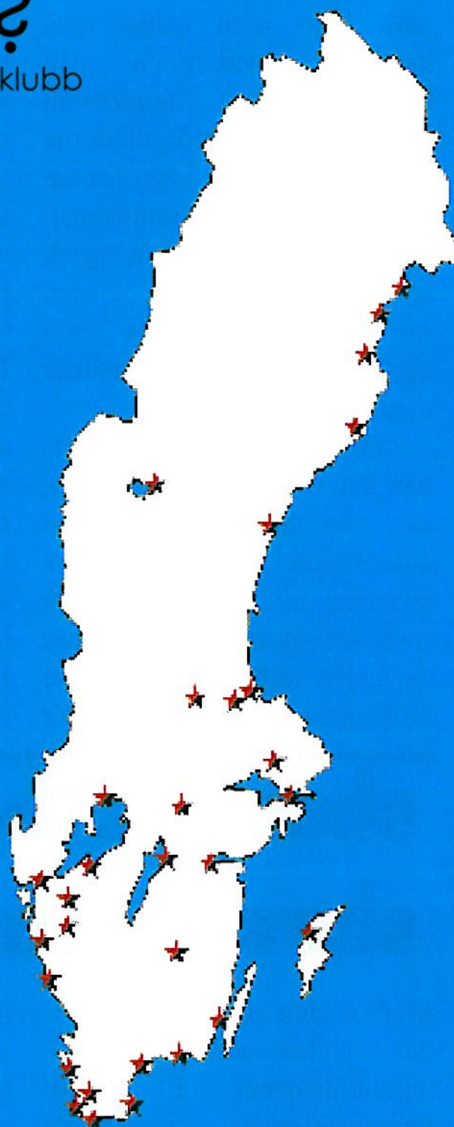
She's got the beat är en organisation som är öppen i princip för alla. Vare sig man aldrig har sysslat med musik förr, eller om man arbetar på professionell nivå. Men det anordnas inte bara festivaler. Året runt arrangeras det massor av andra saker som t.ex. ljus/ljud teknik kurser. Det är beroende på vad medlemmarna själva vill göra. Det hyrs dessutom ut replokaler. Allt för att uppmuntra och peppa tjejer som gillar musik. She's got the beat är en uttalat feministisk organisation för både tjejer och killar som håller på med musik. Läs mer om She's got the beat på *www.sgtb.net.*

Moa Deurell

Intresserad av SUF?

Kontakta samordningsgruppen eller din närmaste lokalklubb

SUF:s Samordningsgrupp
Box 1642
221 01 Lund
Tfn: 046-132843
sog@suf.cc
http://www.suf.cc

SUF:s Internationella Kommitté
suf.ik@hushmail.com
(Kontaktas annars via SUF-Gävle)

SUF-Alingsås
Suf-alingsas@ziplip.com
www.suf.cc/alingsas
tfn: 0709 - 89 33 90
Torsdagar 18:00 - 20:00

SUF-Borås BUS
C/o Borås Ls
Box 467
503 13 Borås
sufboras@hotmail.com

SUF-Falun
c/o Falu-Korsnäs LS
Trotzgatan 32-34D
791 71 Falun
Tfn: 023-26 354
Suffalun@hushmail.com
http://suffalun.cjb.net

SUF-Gotland
c/o Gotlands LS
Signalgatan 13D
621 47 Visby
gotland@suf.cc
www.suf.cc/gotland

SUF-Gävle
Box 6113
800 06 Gävle
gavle@suf.cc
www.suf.cc/gavle

SUF-Göteborg
c/o Göteborgs LS
Box 7267
413 01 Göteborg.
Tfn: 031-711 23 04
(Tors 18.00-20.00)
suf_gbg@hushmail.com

SUF-Helsingborg
suf_hbg@hushmail.com

SUF-Kalmar
suf_kalmar@spray.se
www.suf.cc/kalmar

SUF-Karlskrona
karlskrona@suf.cc
www.suf.cc/karlskrona

SUF-Karlstad
Verkstadsgatan 1
652 19 Karlstad
karlstad@suf.cc
www.suf.cc/karlstad

SUF-Lidköping
suf_lidkoping
@hushmail.com
www.suflidkoping.tk

SUF-Luleå
Edeforsgatan 76
974 38 Luleå
Tel: 0920-105 34
lulea@suf.cc
www.syndikalist.nu/suflule

SUF-Lund
C/o Lunds LS
Box 1642
221 01 Lund
Tfn: 046-211 06 23
(Tors 18.00-20.00)
lund@suf.cc
www.suf.cc/Lund

SUF-Malmö
Box 321
211 41 malmö
Tel: 040-12 61 78
malmo@suf.cc
www.suf.cc/malmo

SUF-Motala
suf_motala@hotmail.com

SUF-Norrköping
c/o Norrköpings LS
trädgårdsgatan 16
602 25 Norrköping
Tel: 011-13 18 55
(Mån 17.30-18.00)
Suf-norrkoping@mail.com
suf-norrkoping.subnet.dk

SUF-Piteå
sufpitea@spray.se

SUF-Sandviken
c/o Sandvikens LS
Box 246
811 27 Sandviken
tel: 026-25 90 09

SUF-Simrishamn
kontaktas via samordningsgruppen

SUF-Skellefteå
suf_skelleftea@yahoo.se
www.come.to/suf-skelleftea

SUF-Stockholm
c/o Stockholms LS
Bergsundsgatan 10 nb
117 37 Stockholm
Tel: 08-658 62 69
stockholm@suf.cc
www.motkraft.net/suf-sthlm

SUF-Sundsvall
C/o Östra Medelpads LS
Box 357
851 05 Sundsvall
suf.sundsvall@hushmail.com
http://www.suf.cc/sundsvall

SUF-Sölvesborg
solvesborg@suf.cc

SUF-Trelleborg
trelleborg@suf.cc
www.suf.cc/Trelleborg

SUF-Uddevalla
Suf_uddevalla@hotmail.com

SUF-Umeå
c/o Umeå LS
Fabriksgatan 1
903 31 Umeå
Tel: 090-77 21 00.

SUF-Uppsala
c/o Uppsala LS
Studentstaden 17
752 33 Uppsala,
Tel: 018-69 46 89
Fax: 018-69 22 65
uppsala@suf.cc
http://www.suf.cc/uppsala

SUF-Varberg
Suf-varberg.cjb.net
http://bizarr.blipp.com/suf

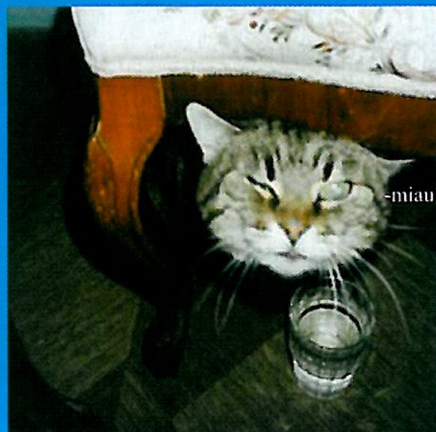
SUF-Vetlanda
vetlanda@suf.cc
http://www.suf.cc/vetlanda

ÖSUK
(Örebro syndikalistiska ungdomsklubb)
c/o Örebro LS
Engelbrektgatan 35
702 13 Örebro
Tel: 019-10 60 65
orebro_suk@hotmail.com

SUF-Östersund
suf_osd@yeayea.com

Prenumerera! 5 nummer för 80 kr.

Sätt in pengarna på PG 649967-7
eller skicka in talongen här nedanför.

Jag vill prenumerera (5 nr för 80 kr)
Jag vill stödprenumerera (5 nr för 150 kr)
Min nya prenumeration ska börja med nr.____
Jag vill beställa följande gamla nr.____
(för 15 kr/st ink. porto)

Namn: ____
C/O: ____
Gatuadress: ____
Postortsadress: ____
Telefon: ____

Plats för porto

Publikation i DA nr 39

Direkt Aktion
Box 6507
113 83
Stockholm